



de skor

vwg. Texel 1985 no. 1

INHOUD

-Programma	1
-Zeetrekverslag	2
-Verslag van de wadvogeltelling 14/10/1984	7
-De trek van de ijsvogel op Texel	8
-Trektellen op de Kampeersnol-najaar 1984	12
-Verslag van het afgelopen weidevogelbeschermings- seizoen 1984	17
-Waarnemingenrubriek	20
-Van de penningmeester	24
-Bestuur	24
-Plaatjes en copy	24

Programma

Zaterdag 16 februari:ganzenexcursie op Texel,aanvang 09.00

Aankoopcentrale

Zaterdag 2 maart:we staan met een stand tijdens de Dubbel
von Sion.Informatie bij Henk Hin(tel.5264)

Zaterdag 16 maart:fietsen langs de dijk.Vertrek havenrom-
rant Oudeschild om 10.00."Herhaling van een succes"!

Zondag 28 april en maandag 26 mei:zangvogelexcursie in de
Dennen.Vertrek om 05.00 vanaf het Turfveld bij de kloek
o.l.v.Dick.

Donderdag 16 mei:wandeling Horsmeertjes/Mokbaai.Vertrek
10.00 uitkijkpunt over de Geul.(komt ook in de Tex.Courant)

Wie wil eind mei-begin juni naar de kop van Overijssel
(Wieden en/of Weerribben,o.a.purperreiger).Bij voldoende
belangstelling proberen we een excursie te organiseren.
Opgave bij Henk Hin (5264-tel.).

I.v.m.de voorbereiding van een artikel verzoekt Adriaan
waarnemingen van de ijsgors op Texel door te geven!

Alweer een tweemaandelijks overzicht van de Texelse zee-trektellers. Alleen de vaste kern waagde zich tussen bovengenoemde dagen aan het strand teneinde één of zelfs meer uurtjes te tellen. Dit leverde behalve leuke vogels soms ook verkleumde ledematen en lopende neuzen op, maar een beetje sneeuw en ijs mochten de pret niet drukken. In totaal werd er door de gebroeders Witte en ondergetekende 47½ uur aan het Westerslag doorgebracht. Tijdens deze uren werd wederom een nieuw record gevestigd en ditmaal zelfs een nieuw Nederland-Record, hierover bij de duikers meer. En lees voorts wat de vorstperiode in januari voor uitwerking had op de vogels.

Duikers en futen.

Bij de 'duikers' werden 3 of eigenlijk 2 trekgolven vastgesteld. De eerste hiervan was meteen de beste, want op 1 december trokken werkelijk extreem veel exemplaren langs tussen 08.30 en 11.30 respectievelijk: 386+507+212 exx. Z (hiervan werden er 50 gedetermineerd als roodkeelduiker, maar vermoedelijk waren het allemaal vogels van deze soort). Een dergelijk aantal was niet eerder op één trekdag vastgesteld op Texel en ook niet in heel Nederland. De tweede trek golf omvatte twee dagen, 28 en 29 december: met op de eerste dag 253 Z in 2 uur en op de tweede 217 Z in 3 uur. Naast deze goede dagen werden in verschillende andere uren 10-tallen 'duikers' opgemerkt. Slechts één parelduiker passeerde, op 22-01 vloog een exemplaar naar zuid. In december trokken soms 10-tallen futen naar zuid (01-12 71 Z in 3½ uur en 28-12 48 Z in 2 uur). Na het invallen van de vorst verschenen flink wat futen op de Noordzee (07-01 63 tp en 14-01 58 Z, 24 tp), tot grotere aantallen kwam het ondanks de koude niet. De roodhalsfuut werd in november driemaal waargenomen (in totaal 5 exx.), in december zes maal (6 exx.) en in januari vier keer met 10 exx. (op 22-01 4 Z, 1 tp). Tweemaal werd een 'klein fuutje' gezien.

Noordse stormvogel: 26-12 2 Z
Grauwe pijlstormvogel: 25-11 2 Z

Op 4 dagen in november passeerden Jan van Genten, in tot 6 exx. Z en 3 N (vnl. adulte vogels), in december werden o nog 7 dagen (vooral met harde aanlandige wind) soms meer exemplaren waargenomen; 34 exx. vlogen zuidwaarts (29 ad., 2 2e en 1 1e jaars)
Aalscholver: 29-12 1 Z, 2 N

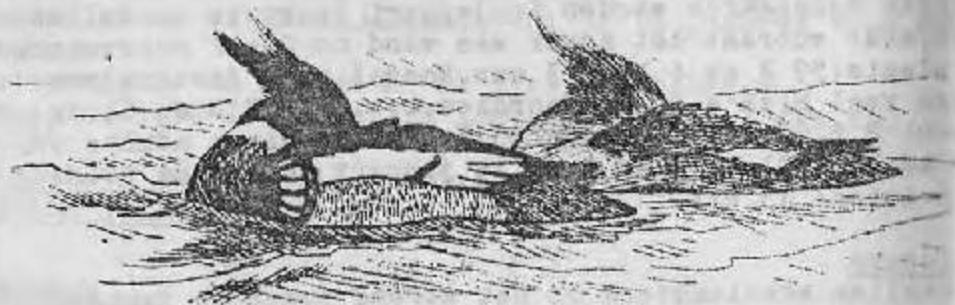
Zwanen, ganzen en eenden

Kleine zwaan: 07-01 4 Z

Wilde zwaan: 19-01 2 N

Kleine rietgans: 31-12 2 Z

Af en toe vlogen kleine groepjes rotganzen langs, op 28- maximaal 48 Z, terwijl in de eerste week van januari wat vorsttrek te bespeuren viel: 05-01 54 Z en 07-01 69 Z. Bergeenden werden niet veel gezien, op 20-01 zwommen 10 exemplaren bij een strekdam. De smient passeerde in groepjes variërend van 2 tot 6 exx. en op 17 januari streken 17 exx. neer op zee. Tweemaal werden er meer dan 5 winter talingen in een uur gezien (27-11 10 Z en 31-12 7 Z), bij de andere waarnemingen betrof het geniddeld 2 exx.



Pijlstaarten trokken onregelmatig langs, twee keer in een wat grotere groep: 22-11 16 Z en 14-01 27 Z. Van de wilde eend werden meestal enkelingen gezien, alleen op 01-12 iets meer: 5 Z, 2 N.

Slobeend: 02-12 1 Z en 02-01 1 N.

Tafeleend 27-11 8 Z.

Kuifeenden waren niet veel te zien, in de derde week zagen we de soort iets meer (tot 4 exx. in een uur). Op 1 december vond wat trek van toppereenden plaats (52 Z, 2 N in $3\frac{1}{2}$ uur), na het invallen van de vorst verschenen vrij veel toppers op de Noordzee: 07-01 22 Z, 106 N in 2 uur en 14-01 39 Z, 12 N en 8 tp in 2 uur. In december trokken maximaal 4 brilduikers in één uur langs (op 01-12), in januari namen de aantallen iets toe: 08-01 7 Z, 5 tp in 1 uur.

Begin december vlogen vrij veel eiders langs (02-12 174 Z, 14 N en 31 tp in 2 uur). Hoewel de aantallen in januari wat opliepen, was de toeneming toch minder opvallend dan gezien de weersomstandigheden verwacht mocht worden (15-01 115 Z, 99 N en 1 tp, verder enkele 10-tallen tp op andere dagen). Van de zwarte zeeëend werden op een 9-tal dagen meer dan 100 exemplaren genoteerd. Alleen op 14 januari verbleven vrij grote aantallen ter plaatse: 650 exx. Na de vorstperiode trokken op 22 januari 310 exx. naar Z in één uur. De grote zeeëend was alleen in kleine groepjes waar te nemen, b.v. op 14-01 7 Z en 15 tp en ook op 22 januari 34 Z en 7 N in één uur.

Nonnetje: 14-01 3 Z en 7 N in 1 uur.

Middelste zaagbekken werden in januari in grote aantallen gezien, maar voordat het zover was vond op 01-12 zuidwaartse trek plaats: 59 Z en 6 N in 3 uur. Vooral na 2 januari verschenen veel Miza's op de Noordzee, b.v. 16 Z, 2 N en 61 tp en 20-01 2 Z, 43 tp. (meer dan 50 % hiervan waren adulte o's). Grote zaagbek: 01-12 2 o's Z. Na 14 januari ook op de Noordzee (in totaal 13 exx.).

Steltlopers

De aantallen scholeksters op het strand namen in januari duidelijk toe, o.m. 07-01 33 Z, 26 tp en 19-01 36 tp.

Kievit: 01-12 257 Z in 2 uur.



Goudplevier: 01-12 5 Z

Kanoetstrandloper: verscheen op 07-01 op het Noordzeestrand, grotere aantallen kwamen later in januari: 19-01 6 Z, 87 N en 14 tp in 1 uur en 22-01 20 tp.

Drieteenstrandloper: maximaal 63 tp.

Bonte strandloper: o.m. 01-12 16 Z, in januari max. 17 tp.

Rosse grutto: o.m. 18-01 11 N en 12 tp en op 20-01 16 tp.

Wulp: in januari 3 waarnemingen van zuidwaarts vliegende vogels (max. op 14-01 10 Z.).

Tureluur: in de eerste week van januari meteen de grootste aantallen op de strekdammen (07-01 52 tp), daarna trad afname op.

Watersnip: 01-12 1 Z en 20-01 1 ex. op strekdam.

Steenloper: 30-11 3 Z, en in januari hooguit 3 exx tp.

Middelste jager: 25-11 1 onv. Z

Kleine jager: 30-11 1 Z

Meeuwen

Vooral in december vlogen soms vele tientallen grote mantelmeeuwen zuidwaarts, na het begin van januari namen de aantallen duidelijk af: 01-12 171 Z in $3\frac{1}{2}$ uur, 26-12 146 Z in $3\frac{1}{2}$ uur en 03-01 69 Z in 1 uur.

Kleine mantelmeeuw: 27-11 1 Z

Slechts één goede trekdag voor de kokmeeuw werd geregistreerd: 01-12 594 Z in 3½ uur (waarvan 25% 1e jaars).

De doortrek van dwergmeeuwen geschiedde in twee min of meer gescheiden golfjes: één tussen 23 en 26 november (b.v. 26-11 52 Z in 1 uur - 4 1e jaars en 48 adult) en de tweede pas eind december: 25-12 34 Z in 1 uur (1 1e jrs en 33 adult), 26-12 40 Z in 3 uur en 31-12 32 Z in 1 uur.

In november en december was de drieteenmeeuw zo ongeveer de meest talrijke soort boven zee, met in verschillende uren enkele honderden exemplaren, de beste dagen waren: 25-11 565 Z in 3 uur, 26-11 715 Z (241 1e jrs en 254 adult) in 1 uur en 09-12 607 exx Z in 2 uur.

Grote burgemeester: 01-12 1 1e jaars Z, 08-12 1 1e jaars Z en 19-01 1 1e jaars tp.

Alk-zeekoet

Tot in de tweede week van december werden regelmatig tot maximaal 10 exemplaren in een uur gezien, de beste dag was 01-12 63 Z in 3 uur (waarvan 5 zeekoeten). Alleen zeekoeten werden met zekerheid herkend, in totaal 24 keer, met buiten genoemde 1 december, verschillende exemplaren op 24-11(5), 08-12(5) en 09-12(3).

Gewone zeehond: 19 en 20 januari 1 adult tp.

Frits Jan Maas.



VERSLAG VAN DE WADVOGELTELLING OP 14/10/1984

Het was alweer een paar jaar geleden dat er in oktober telling op Texel werd gehouden. De aantallen die op 14/10 werden vastgesteld passen mooi in het beeld dat we al oktober hadden. Om een paar voorbeelden te noemen:

	12-10-80	18-10-81	14-10-84
Bergeend	1575	1710	1062
Smient	4934	6360	8009
Wilde eend	3710	3076	4548
Scholekster	8420	13114	17159
Goudplevier	7129	9232	7337
Zilverplevier	462	612	479
Kievit	3352	5234	7542
Bonte strandloper	3019	2512	2903
Rosse grutto	646	1494	2302
Wulp	3703	2865	5113
Tureluur	817	848	1324
Kokmeeuw	5030	3825	5922
Stormmeeuw	3673	2498	3111
Zilvermeeuw	10314	7523	17505

Rariteiten genoeg deze keer. Wat te denken van de verzaaling zwarte zwaan, zwartkopmeeuw en Nijlgans? Artis zou jaloers op worden. Van dit rijtje is natuurlijk alleen zwartkopmeeuw leuk. De vogel werd gezien in een periode dat er waarschijnlijk 2 exemplaren op en nabij het Marsdiep aanwezig waren. Kleine jagers waren relatief talrijk dit najaar. Tijdens de telling werden er 2 gezien, op sommige dagen waren vanaf de veerboden over het Marsdiep exemplaren te tellen. De kleine burgemeester die door O. Witte en consorten werd gezien op het strand tussen p. 9 en 12 is, na lezing van de opmerkingen over deze vogel in het laatste nummer van de "Skor" toch maar in een zilvermeeuw veranderd.

Het was herfstvakantie en dat was aan de drukte op het strand ook wel te merken. Deze drukte ging overigens gepaard met een relatief klein aantal vogels. Het feit dat het herfstvakantie was, bleek ook uit het grote aantal tellers dat het liet afweten.

Op het NIOZ en het RIN moest een heel blik studenten en dienstweigeraars worden opengetrokken om de gaten te vullen.

De rotganzen waren vliegerig dit keer, evenals de zilverplevieren, wulpen en rosse grutto's op het noordelijk deel van het eiland. Mogelijk zijn daardoor de rotganzen onvolledig geteld. Piet Postma telde op 12/10 4400 exemplaren van deze soort. De steltlopers tussen paal 20 en 25 hielden zich alle op bij de mond van de pijp van de zandsuppletie. Hier viel kennelijk het één en ander aan voedsel te halen wat meekwam met het opgezogen zand. De eerste kleine zwanen waren er ook al weer. Ze werden door maar liefst 3 telploegen waargenomen. De hoofdmoot van de vaste op Texel overwinterende groep arriveerde 3 dagen na de telling.

Gor Smit

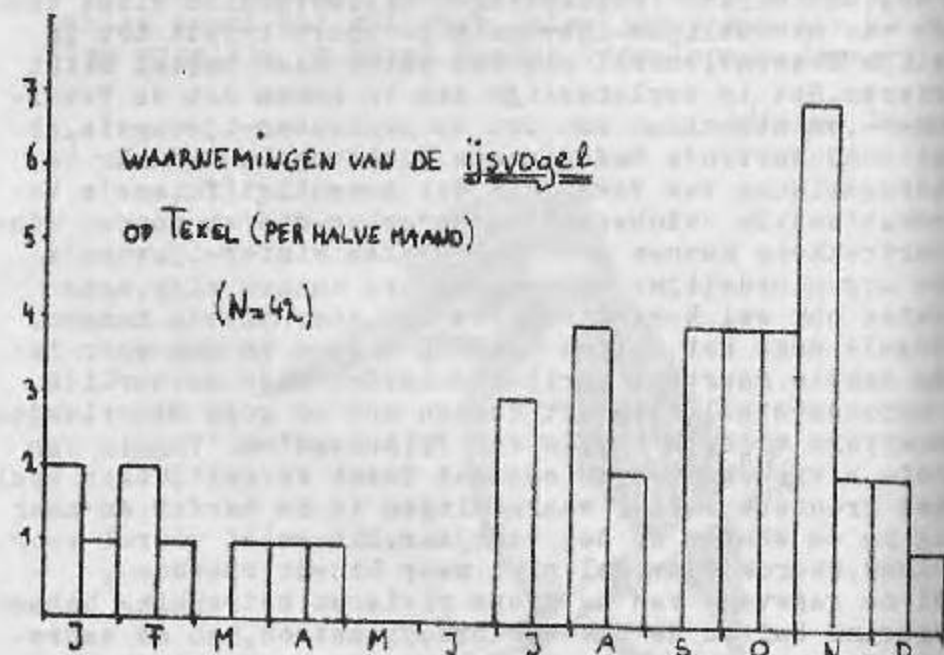
De totaal aantallen van alle getelde soorten zijn te verkrijgen bij de waarnemingensecretaris.

De trek van de IJsvogel op Texel.

Geïnspireerd door het winterse weer heb ik deze keer de gegevens van de ijsvogel uit ons Texel-archief uitgewerkt. Eigenlijk merkwaardig, twee soorten met de 'koudste' namen, winterkoning en ijsvogel, kunnen juist heel slecht tegen echte winters. Ik weet het wel, er zijn andere redenen geweest ze zo te noemen, maar toch. Dit overigens terzijde. IJsvogels kunnen we op Texel overal verwachten waar maar water is: langs (grote) sloten, kanalen, plassen, vijvers e.d. Er lijkt een voorkeur voor de oostkant van het eiland te zijn, maar daar is dan ook het meeste water. Ook op plaatsen zoals het Waalenburgerdijkje, Den Burg, de Korverskooi en de Brink in De Koog zijn ijsvogels gezien. Helaas vliegen ze nogal eens tegen ruiten. Drie van de 42 dieren deden dat, twee met fatale gevolgen.

De meest opmerkelijke waarneming is die van Dick Herms op 14-08-1973, die 3 exemplaren tegelijk over Den Burg vliegen!

We ontkomen niet aan een grafiek, maar hij laat nu eenmaal in één oogopslag een heleboel zien. In het stukje over draaihals (Skor 1984, nr. 5) is te lezen hoe en wanneer de waarnemingen verzameld zijn. IJsvogels plegen nogal een gedurende enige tijd op dezelfde plaats te blijven hangen. Het is dus goed mogelijk dat sommige dieren dubbel in de grafiek zijn terecht gekomen. Waarnemingen op opéenvolgende dagen in hetzelfde terrein zijn als één gerekend.



Wat blijkt nu uit de gegevens? In juli en augustus kunnen al ijsvogels op Texel aanwezig zijn. Trekkers dus, want h broedt hier niet (meer). Het ontbreken van waarnemingen in de eerste helft van september kan op toeval berusten. Kennelijk trekken toch ook in september ijsvogels door.

In oktober wat meer, terwijl uit de eerste helft van november de meeste waarnemingen bekend zijn. Daarna vindt nauwelijks nog trek plaats. December tot en met april geven maar enkele waarnemingen. De soort is dan een onregelmatige gast. Er bestaat een mogelijkheid dat er in enkele winters wel eens een exemplaar overwinterd heeft.

Hoe passen deze waarnemingen in het trekbeeld dat van Nederland en West-Europa bekend is? Om te beginnen: de ijsvogel staat in onze streken eigenlijk bekend als een standvogel. De Nederlandse broedvogels (ze broeden voornamelijk in het oosten en zuiden van ons land) zwerven na de broedtijd vaak wat rond en een (klein) deel trekt in strenge winters weg, dat wijzen ringmeldingen uit. Bovendien vindt trek plaats van noordelijke ijsvogels (de soort broedt tot in zuidelijk Zweden), vooral als het water daar begint dicht te vriezen. Het is verleidelijk aan te nemen dat de Texelse zomer-, en misschien ook wel de september-ijsvogels, allemaal rondzwervende Nederlandse broedvogels zijn. Er is een terugmelding van Texel die dat bevestigt (Thieme's Vogeltrekatlas). De oktober- (?) en november-dieren zouden echte doortrekkers kunnen zijn. De Texelse winter-ijsvogels zouden nog noordelijke vorstvluchtters kunnen zijn, maar misschien ook wel herfsttrekkers die hier bleven hangen. Als vogels naar het zuiden trekken moeten ze ook weer terug: de enkele maart- en april-vogels? Het zijn natuurlijk maar veronderstellingen! Het kunnen net zo goed Nederlandse rondzwervers zijn. In 'Vogels van Friesland' en 'Vogels van de grote rivieren' zien we een met Texel vergelijkbaar beeld, met het grootste aantal waarnemingen in de herfst en maar weinig in de winter en het voorjaar. Dit geldt vooral voor Friesland, waar de ijsvogel niet meer broedt (broedde). Hoewel de gegevens van de grote rivieren betrekking hebben op gegevens buiten de bekende broedplaatsen, kan de aanwezigheid van broedplaatsen in de omgeving natuurlijk wel meespelen. We zien daar verhoudingsgewijs meer winterwaarnemingen. Die komen nog meer voor in Drenthe. Daar stijgt het aantal waarnemingen van juli tot oktober duidelijk, maar daarna blijft het in november, december en januari op nagenoeg hetzelfde niveau, om in februari, maart en april weer af te nemen.

Over de herkomst van deze wintervogels is weinig met zekerheid te zeggen. Wel is zeker dat in strenge winters bijna alle ijsvogels uit Nederland verdwijnen: of ze gaan dood (de meeste), of ze trekken weg (enkele). Dat veroorzaakt sterke schommelingen in de stand en die zijn terug te vinden in het aantal waarnemingen per jaar. Op Texel bijvoorbeeld werden vanaf 1973 tot en met '78 ieder jaar ijsvogels gezien. De strenge winter van 78/79 maakte daar een eind aan: in 1979 geen waarneming, in 1980 één, in 1981 geen en in 1982 ook geen. Gelukkig werden er in 1983 en 1984 wel weer gezien. Naar verhouding zelfs veel! Ik denk dat het ijsvogelwinter de ijsvogel weer behoorlijk parten zal spelen. Misschien duurt het wel weer enige jaren voordat we dit prachtige vogeltje op Texel kunnen verwelkomen. Jammer!

Adriaan Dijkse.



Trektellen op de Kampeersnol-najaar 1984

Inleiding

Na de serie geslaagde tellingen van '83 hebben we in het najaar '84 weer op de Kampeersnol trekvogels geteld. De teldata werden bepaald door de Landelijke Werkgroep Vogeltrek Tellen. De laatste teldag (24 nov.) is i.v.m. een zware storm niet doorgegaan. Op 27 oktober hebben we een zeer geslaagde simultaan-telling gehouden. Op 5 plaatsen (Westerslag, Kampeersnol, Fontein-snol, de Hemmer en Ceres) werd geteld. De uitwerkingen van deze tellingen volgen waarschijnlijk in de volgende Skor.

Werkwijze

De tellingen begonnen een half uur voor zonsopgang. De trekvogels werden per kwartier bijgehouden. Genoteerd werden het aantal en de vliegrichting. We telden minimaal 20 kwartieren en meestal gingen we dan door tot 12 uur. De gegevens werden thuis geordend en op overzichtelijke formulieren gezet. Na afloop van het seizoen worden ze naar onze LWVT-coördinator (Hans van Gasteren uit Hoorn) gestuurd. Van de landelijke gegevens van vorige jaren zijn aardige overzichten gemaakt. Ze zijn te vinden in de leesmappen.

Zonder de hulp van de tellers op de Kampeersnol was dit verslag niet mogelijk geweest. Dit jaar werd geteld door Giel Witte, Hans Witte, Henk Hin, Richard Witte, Adriaan Dijkse, Cees Witte, Mardik Leopold, Dirk Maas, Rob Buitenweg en Dick Schermer.

De gegevens.

Dit jaar hebben we 14.534 vogels geteld, verdeeld over 67 soorten en 7 trek-morgens. De trekdagen waren over het algemeen wel goed te noemen. Vooral die in oktober waren behoorlijk. Die van 15 september viel erg tegen!

De top-tien van dit seizoen:

1. spreeuw	7081 exx.	6. grote mantelmeeuw	477 exx.
2. kramsvogel	1367 exx.	7. koperwiek	454 exx.
3. zilvermeeuw	739 exx.	8. kokmeeuw	308 exx.
4. vink	700 exx.	9. graspieper	285 exx.
5. kleine mantelmeeuw	519 exx.	10. kneu	272 exx.

Meer dan 100 exx.: Kievit, watersnip, houtduif, veldleeuwerik, sja's en keep.

a. 18 augustus (05.59-12.00)

Weer: 12-22°C, Z-wind, 2-3 BF, helder en onbewolkt. Onze eerste telling dit jaar was goed. De trek werd bepaald door kneuen (115) en kleine mantelmeeuwen (216). Opvallend de duidelijk zuidwaarts gerichte trek van de kneu. Ook de boompieper hebben we trek bemerkt: 14 exx. Enkele roedgels, waarvan één slordig in het verenpak zittende roedwouw in het laatste uur bijzonder was. Verder 1 blauwe 1 buizerd en 1 torenvalk. Leuk was de uit de koers gemaakte maar verder kerngezonde noordse stormvogel. Hij kwam even op de post aanvliegen, maar verdween alras in westelijke richting. Overige noemenswaardige waarnemingen: 2 tortel-van, 1 koekoek, 6 grote lijsters, 6 rosse grutto's, 3 grote pootruiters en zingende fitissen rond de post. Totaal 6 vogels verdeeld over 27 soorten.

b. 1 september (6.22-12.00)

Weer: 17-22°C, W-wind, 4-6 BF, geheel bewolkt en even wat regen. Door de harde wind waren meest de grote, sterke vogels uit de lucht. Kleine en grote mantelmeeuwen trokken flink door (272 en 95 exx.). Opvallend was de trek van de sterns: 34 dieffjes en 4 grote sterns. Verder nog 1 aalscholver, 1 buizerd, 1 boomvalk, 8 holenduiven en 4 boerenzwaluwen. We hadden daar overigens zeer weinig zwaluwen. Totaal 591 vogels verdeeld over 19 soorten.

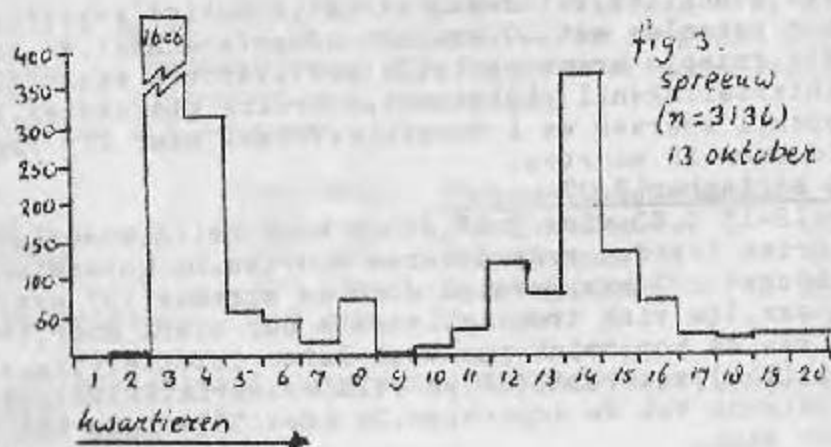
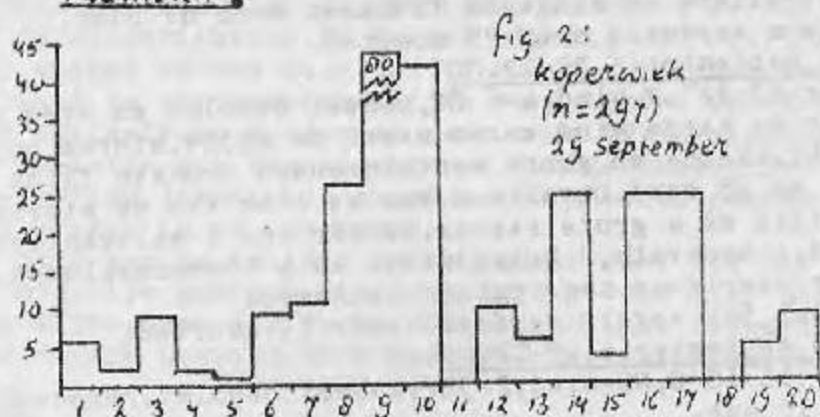
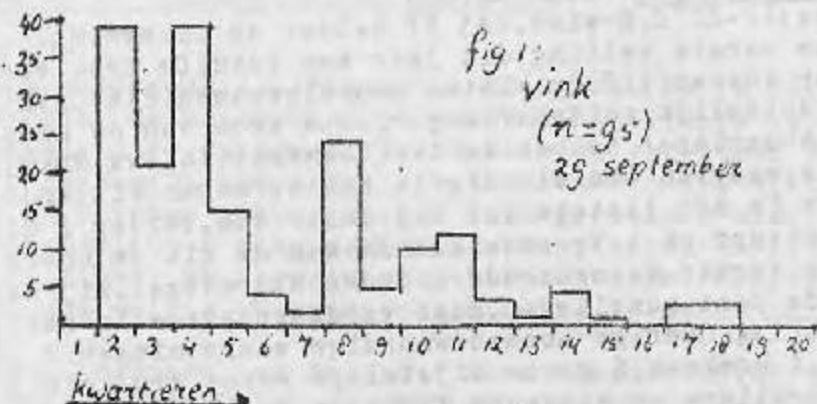
c. 15 september (6.45-12.00)

Weer: 16-18°C, NO-wind, 2-3 BF, geheel bewolkt, regenbui van 10 tot 10 uur.

Matige condities, wat resulteerde in matige gegevens, de boompieper behaalde met 49 exx. het hoogste aantal. We zagen de eerste groepje kramsvogels (28 exx.). Verdere waarnemingen: 6 wintertalingen, 1 pijlstaart, 1 bruine kiekendief, 15 v. snippen, 1 sperwer en 1 boomvalk. Totaal maar 275 vogels verdeeld over 18 soorten.

d. 29 september (7.07-12.07)

Weer: 12-15°C, ZO-wind, 3 BF, droog maar heilig, wisselend met regen. Een prima trekdag voor diverse soorten. De koperwiek was het hoogst: 297 exx., gevolgd door de spreeuw (197 exx.) en de vink (184 exx.). De vink trok het eerste uur sterk door, terwijl de trek van de koperwiek pas veel later inzette. (fig. 1 en 2). Kievit (144), watersnip (88) en veldleeuwerik (22) volgden het trekpatroon van de koperwiek. De kneu (56) volgde het patroon van de vink.



De witte kwikstaart(22) en de graspieper(121) bleven over de hele morgen redelijk constant. Opvallend waren de waarnemingen van geel-en ijsvors en 2 oeverpiepers. Overige waarnemingen: 5 aalscholvers, 3 zilverplevieren, 2 grote sterns, 2 heggemussen, 12 barmsijzen en 7 rietgorzen. Totaal 1506 vogels verdeeld over wel 33 soorten.

e.13 oktober(6.31-12.00)

Weer: 13-16°C, ZW-wind, 3-5 BF, bijna geheel droog, geheel bewolkt. De spreek trokken goed door(3136). Opvallend is het tweekoppig verloop van de grafiek. De hoogste piek werd veroorzaakt door het langskomen van een groep van 1250 vogels (fig.3). Leuk was het regelmatig langskomen van 1011 kramsvogels in vnl. ZW-richting. Veldleeuwerik(82), houtduif(140) en vink(313) en grote mantelmeeuw(209) waren goed vertegenwoordigd. De waarneming van 3 grote burge. zesters is, gezien de discussie in de vorige Skor twijfelachtig. Overige waarnemingen: 25 kleine mantelmeeuwen, 1 bl.kiek, 1 sperwer, en 2 houtsnippen in de ochtendschemering. Totaal 5391 vogels verdeeld over 26 soorten.

f.27 oktober(7.00-12.00)

Weer: 5-14°C, W-wind, 2-3 BF, licht bewolkt en zeer helder. Op deze dag hadden we de goed geslaagde simultaan telling georganiseerd. Hier worden alleen de gegevens van de Kampersnol vermeld. De hoofdmoot van de trekvogels werd gevormd door spreek(3136). Ze trokken zeer gericht in ZW-richting. De vinkachtigen waren goed vertegenwoordigd: 286 vinken, 87 kepen, 41 barmsijzen en 119 sijzen. Van de meeuwen was de kokmeeuw(141) de algemeenste en van de lijsters de kramsvogels(295). De houtduiven trokken vooral in het begin van de telling en de veldleeuweriken later op de morgen. Overige waarnemingen: 54 goudplevieren, 21 watersnippen, 1 witte kwik, 1 rietgors, 7 roeken en 64 kauwen. Totaal 5179 vogels verdeeld over 28 soorten.

g.10 november(7.21-12.21)

Weer: 8-13°C, ZO-wind, 3-4 BF, bijna geheel bewolkt, heilig. Deze dag werden veel soorten gezien, maar er was geen enkele soort die echt algemeen doortrok. Alleen zilver- en grote mantelmeeuwen waren in het tweede uur wat actiever. De topper was een zeer late gierzwaluw. Overige waarnemingen: 38 kneuen, 2 bonte kraaien(onze eerste), 8 roeken, 1 grote lijster, 1 turkse tortel, 1 smelleken en zwervend rond de telpost 2 sperwers, 1 bl.kiek en 1 torenvalk. 923 vogels, 32

Vergelijking met vorig jaar.

Hoewel we minder vogels geteld hebben dan vorig jaar, waren de dagen kwalitatief beter. Vorig jaar werd bijna 80% van het seizoenstotaal op één dag geteld. Dit jaar was het aandeel per telling over het seizoen groter. Zie fig. 6 en 7. Opvallend is, dat bepaalde regelmatig doortrekkende vogels hetzelfde seizoenstotaal hebben (spreeuw, zilvermeeuw, kleine en grote mantelmeeuw). Andere soorten springen er qua aantal uit: vorig jaar koperwiek, vink, keep en sijs en dit jaar de kramsvogel.

Plannen voor herfst 1985.

Hiermee doorgaan en in principe weer een simultaantelling organiseren.

Dick Schermer

Fig 6

Aandeel per telling over 1983

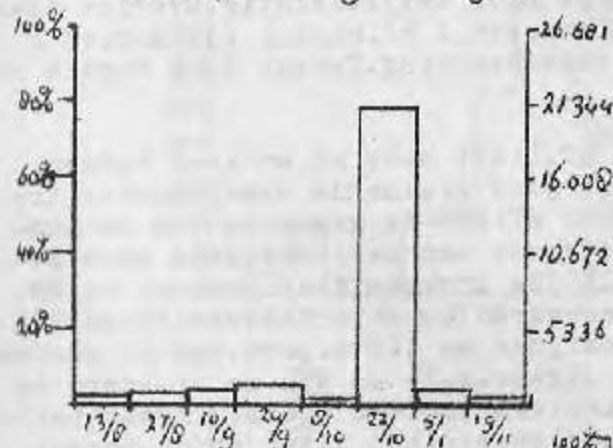
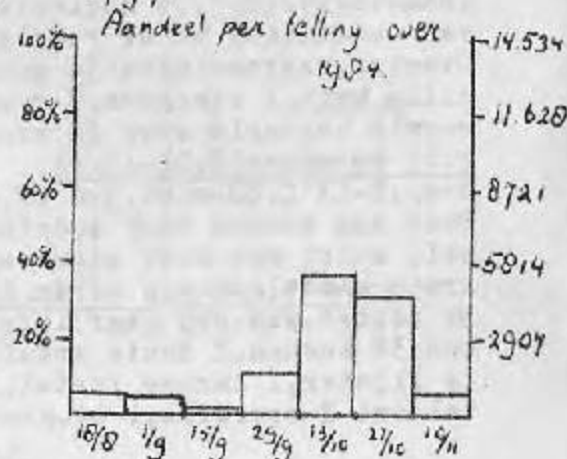


Fig 7

Aandeel per telling over 1984



Verslag van het afgelopen weide-broedvogel beschermingsseizoen door de vogelwerkgroep Texel

Inleiding.

In navolging van het jaar 1983 zijn we ook in het afgelopen jaar weer vol goede moed begonnen met het zoeken, markeren en zo mogelijk beschermen van weidevogelnesten. Met de redelijk goede resultaten van 1983 nog in het achterhoofd hebben we gemeend een wat groter gebied te kunnen bijhouden. Allereerst zijn de grondgebruikers benaderd die jaren terug een overeenkomst hadden gesloten met de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels. Dit was meer een morele overeenkomst om zoveel mogelijk broedvogels te beschermen. De landerijen lagen nogal verspreid, maar toch hoofdzakelijk tussen De Waal en Den Hoorn. De meeste boeren reageerden positief op broedvogelbescherming, maar dachten dat wij, als vogelwerkgroep, er toch niet zoveel bij zouden kunnen helpen. Bij enkelen was de bedrijfsvoering zodanig, dat de vogels al weinig last hadden, o.a. door intensieve schapenteelt en bloembollen.

Methode

Omdat ons werkgebied wat uitgebreider lag dan vorig jaar, werd besloten om ditmaal meer in vaste groepjes van + 3 personen te gaan werken. Dit had het voordeel dat percelen niet dubbel werden gedaan.

Er ontstond nu ook een wat persoonlijker band met de boer. Het was de bedoeling, dat ieder groepje op 20-50 ha. land zou gaan opereren. In de winter werden al zo'n 40 nestbeschermers gemonteerd van resten betonijzer uit de bouw.

Ook werd een aantal markeerstokjes aangeschaft. Door de ervaring met vlaggen van plastic zakken om jonge vogels uit te maaien land te verjagen, werd hiervan ook een voordeel gemaakt.



Ervaringen

In het jaar van de weidevogel is iedereen weer enthousiast aan de gang geweest. Dit met wisselende resultaten. In Waalenburg, waar de samenwerking met de boeren zeer goed is, werden leuke resultaten geboekt. Hier werden in het voorjaar alle nesten gemarkeerd met bamboestokjes, zodat de nesten tijdens landbewerkingen goed zichtbaar waren.

Zo is gebleken, dat het goed mogelijk is om scholekster- en kievitsnesten op aardappelland alle grondbewerkingen te laten doorstaan. Het is een kleine moeite om de eieren even om te leggen en ze later weer op hun plaats te brengen. Ook op maaisland ging het prima. Alle vogels keerden weer op het nest terug!

In het land waar gemaaid zou worden, zijn enkele dagen daarvoor stokken met plastic zakken geplaatst. Bij navraag bleek er geen enkele jonge vogel meer in het land gezien te zijn (tijdens het maaien). Een groot voordeel is hier, dat het natuurreservaat van Waalenburg een goede vluchtplaats biedt. Voor het spuiten en gieren van het land werden de nesten ook nog afgedekt met plastic- of jute zakken. Er is zelfs een boer die steeds zijn pet op het nest gooit. Die heeft dan ook een vreemd kleurtje gekregen!

De ervaringen met nestbeschermers zijn minder goed. De grond is hier zo hard, dat de ijzeren pennen slecht in de grond te slaan zijn. De koelen zijn erg nieuwsgierig, zodat de nestbeschermers omgegooid worden en het nest verstoord wordt. Een boer gebruikte de nestbeschermers in gemaaid land tegen eierroof van meeuwen. Dit voldeed uitstekend. Op andere plaatsen was de samenwerking wat minder goed. Hier zou meer op afroep geholpen worden met nesten zoeken etc. De ervaring is, dat dit veel te laat gebeurt. Het is niet mogelijk nesten te zoeken, even voordat er gemaaid gaat worden.



Op hoeve Donatus werden veel nesten gemarkeerd en het gebied werd geïnventariseerd. Dit terrein is zeer vogelrijk. Het is alleen jammer, dat er niet gewaarschuwd werd als er landbewerkingen toegepast werden. Leuk is wel, dat hier een slobeend en waarschijnlijk ook watersnippen broeden.

Conclusie

Dit jaar is er bij een aantal boeren met samen ± 220 ha land gewerkt aan vogelbescherming en nazorg. Hiervan werd zo'n 120 ha vrij intensief afgezocht. We zouden er rond Waalenburg nog wel enkele boeren bij willen hebben die al tief mee willen doen. In dit vogelrijke gebied zullen we enkele vragen of ze hiervoor voelen. Over de problemen met nestbeschermers zullen we contact opnemen met andere instanties, die betere ervaringen hebben. We hopen volgend broedseizoen een proef te doen met het plaatsen van nestbeschermers boven nesten in gemaaid land. Ook zullen we proberen er nog enkele nestenzoekers bij te krijgen, zodat ons werkterrein wat kunnen vergroten. Vooral in de buurt van Den Hoorn moeten nog wel mogelijkheden liggen.

Nog enkele resultaten die vorig seizoen geboekt zijn:

Op Donatus is al het land geïnventariseerd, en op percelen die bewerkt zouden worden zijn markeerstokjes geplaatst. Niet alle nesten zijn daar gevonden, maar broedgevallen werden ook vastgesteld door bv. scherpende kieviten, alarmerende tureluurs etc. Zo werd bijvoorbeeld het aantal kieviten vastgesteld op 36, grutto's op 8 en tureluurs op 2. Leuk waren hier ook de broedgevallen van slobeend en watersnip. In Tienhoven werden op 12 ha. land 15



kievits-, 1 tureluur-, 5 scholekster- en 2 wilde endennesten gevonden. In Waalenburg werden 26 kievits-, 2 grutto-, 9 scholekster-, 1 tureluur- en 3 wilde endennesten gevonden. Dit aantal is later misschien wat gestegen, maar toen was bescherming niet noodzakelijk meer. Op enkele bedrijven werd al

leen gezocht wanneer de boer dit voor werkzaamheden nodig achtte. Dit werkt in de praktijk niet zo goed, omdat de nesten in hoog gras moeilijk te vinden zijn.

Giel Witte

Een nieuwe jaargang; een goed moment voor een (kleine) verandering. Misschien hebben maar weinigen het bemerkt, maar tot nu toe behandelde ik de soorten in deze rubriek in een verouderde volgorde, anders dan in de zeatrekrubriek bijvoorbeeld. Inmiddels zijn inzichten veranderd en is de kennis over verwantschappen toegenomen zodat nu alom een andere, moderne volgorde gebruikt wordt. Vanaf nu dus ook hier. Nu meer interessante zaken: vogels. We hebben een aardige vorstperiode achter de rug (tenminste 8 dagen achtereen dat het kwik niet boven nul kwam) en dat heeft tesamen met de overvloedige sneeuwval heel wat vogels van Texel verdreven. Eind januari was het eiland daardoor bepaald vogelarm. Veel vogels ook hebben het loodje gelegd. In totaal moeten er, overal verspreid, vele honderden zijn omgekomen. Het zijn voor een belangrijk deel de zwakkere geweest en het is uiteraard volkomen natuurlijk dat die weer eens 'uitgeselecteerd' werden. Toch is het ook een rot gezicht, al die vogeltjes of kleumende en hongerende dieren. Vooral sommige wadvogels hadden het slecht. Zelf vond ik dood: scholtekster, wulp, tureluur, steenloper en bonte strandloper. Ook eenden en ganzen werden gevonden: wilde eend, pijlstaart, bergeend, kuifeend, brilduiker, middelste zaagbek, grote zeeëend en eidereend, terwijl Piet Postma zo'n 25 dode rotganzen noteerde. Tenslotte vielen er slachtoffers onder verscheidene andere soorten: fuut, roodhalsfuut, blauwe kiekendief, meerkoet, waterhoen, kramsvogel, spreeuw enz. Echte bijzonderheden heeft de vorstperiode niet gebracht. Wel een aantal minder gebruikelijke soorten die u o.a. in de volgende lijst terug vindt.

Parelduiker: 27-11 3 exx. naar W boven Maradijp (CS).

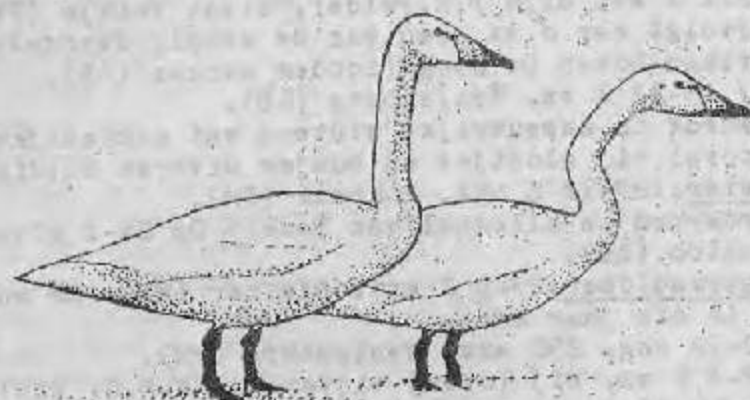
Aalscholver: 22-12 1 onv. ex. NIOZ-haven (FM) en 19-1 1 ex. bij waterfabriek (MG).

Roerdomp: 20-11 1 ex. Horspolders (W.Hirschi). Als onze broedvogels standvogel zijn, moet voor hun leven gevreesd worden!

Lepelaar: Uit de laatste dagen van december kreeg ik 5 maal een melding van 1 ex. (waarschijnlijk steeds hetzelfde dier dat over heel Texel zwierf). Op 2-1 zag DS hem nog in Dijkmanshuizen. Daarna???

Kleine Zwaan: op 25-12 nog 322 exx. in Eyerland; 16 exx. Dijkmanshuizen (FM) en 8 exx. Waalenburg (RW), totaal dus 346. Een recordaantal voor Texel: In januari verdwenen ze snel; op 13-1 ong. 60 exx. (PP) en op 22-1 slechts 4, maar niet alles werd afgezocht (PP&AD).

Wilde Zwaan: 19-10 1 ex. Oosterenderweg (RW), 16-1 tot en met 23-1 reg. 2 ad. exx. nabij N.R.C. (AD e.a.)



Rietgans: In december nog grote groep in Eyerland, o.a. 25-12 250 exx. (FM). Zaten hier kleine rietganzen tussen of waren er meer groepen? Op 13-1 nog 2 exx. 't Noorden (JD&DS).

Kleine rietgans: 14-12 2 exx. Z bij pl. 12 (FM), 15-12 20 exx. langs Stuifweg (RW) en 13-1 nog 25 exx. 't Noorden (JD&DS).

Kolgan: 2-12 57 exx. boven Den Burg (RW), verder in december enkele kleine groepjes, o.a. 8 exx. op 25-12 (FM).

Sneeuwgan: 5-1 1 ex. met grauwe ganzen boven de Hoge Ber (C. en N. Cadée). Waarschijnlijk nog steeds hetzelfde ont-snapte exemplaar.

Grauwe gan: 29-12 tenminste 169 exx. Waalenburg (AD).

Brandgan: 22-1 42 exx. over de Schorren naar Z (PP&AD).

Rotgan: 13-1 nog 2000 exx. maar 19-1 slechts ong. 400 ex 18 verzwakte dieren werden naar N.R.C. gebracht (PP).

Grote zeeëend: 1 ♂ ex. op zee nabij Vuurtoren (PP&AD), 19-1 1 ♂ bij waterfabriek (MG) en 22-1 5 exx. naar W over Marsdiep (FM).

Nonnetje: in december 4 maal en in januari 1 maal (zelfde) ex. en 1 maal 2 exx. (diverse waarnemers).

Grote zaagbek: 22-12 1 ♂ ex. Slufter (LD), 17-1 8 ♂♂ en 3 ♀♀ Eyerlandse Gat (PP&AD) en 19-1 4 ♂♂ en 1 ♀ bij waterfabriek (MG).

Bruine kiekendief: 30-11 1 ♀ ex. De Geul (FM). Voor Texel laat!

Smelleken: 23-11 1 ex. W'mient (LD), 25-12 1 ♂ ex. Rozendijk (FM&RW), 12-1 1 ex. dijk P.H. Polder, slaat bontje (PW) en op 17-1 achtervolgt een ♂ ex. een van de weinig overgebleven veldleeuweriken boven De Koog (zonder succes)(AD).

Slechtvalk: 13-12 1 ex. Waalenburg (LD).

Waterral: wordt in sneeuwrijke winters wat makkelijker opgemerkt, vooral bij slootjes en bosjes diverse meldingen.

Bontbekplevier: 27-12 6 exx. Mokbaai (FM).

Kievit: verdwenen ze allemaal van Texel? Op 24-1 alweer (nog) 1 ex. bij Alloo (AD).

Temmincks strandloper: 27-9 2 exx. Slufter (WE). De enige waarneming die ik dit jaar kreeg.

Kemphaan: 2-12 ong. 250 exx. Waalenburg (FM).

Houtenip: 7-1 1 ex. bij (open) vijver van N.R.C. (AD).

Zwarte Ruiter: 26-12 ong. 20 exx. langs IJsdijk (G.Licht e.a.)

Groenpootruiter: 26-12 2 exx. langs IJsdijk (G.Licht e.a.)

Witgatje: 29-12 1 ex. Waalenburgerdijk (AD) en 3-1 zelfs nog 2 exx. langs Veenselangweg (RW).

Dwergmeeuw: 4-11 2 exx. Marsdiep (AD), 26-11 4 exx. aldaar (CS), 9-12 10 exx. 10 exx. naar ZW over duinen bij De Koog (AD&SD).

Drieteenmeeuw: 29-12 2 exx. Slufter (eks.VWG), 22-1 1 onv. ex. onder de olie op strand bij De Slufter (PP&AD).

Kleine alk: 1-1 1 ex. in de NIOZ-haven (PW).

Zwarte Specht: is ook na november weer gezien; begin december zag W. Visser, Ploegelandweg de soort in..... z'n bijkeuken! De specht was juist bezig zich via een kozijn een weg naar buiten te hakken. Visser heeft hem toen maar via de deur uitgelaten. Op 3-1 1 ♂ ex. Tureluursweg (RW).

Strandleeuwerik: 29-12 15 exx. Slufter (eks.VWG).

Grote pleper: 27-10 1 ex. Ottersaat (WE).

Oeverpleper: de soort is 's winters niet zeldzaam, maar o.a. 16-1 ziet MG er eentje in z'n tuintje in Oudeschild

Zwarte roodstaart: eind nov. vond nog wat trek plaats: 1 ex. W'slag (FM) en 30-11 1 ♂ ex. bij N.R.C. (AD).

Roodborsttapuit: 26-12 1 onv. of ♀ ex. W'duinen (FM) en 27-12 1 ♀ ex. (zelfde!?) aldaar (LD).

Tapuit: een nog latere waarneming: 20-10 1 ♀ ex. De Schorren (RW).

Grote lijster: op 15-1 en volgende dagen levert 1 ex. gevechten 'op leven en dood' met enkele kramsvogels om een gelderse roos en sleedoornstruik (met vruchten) bij het kantoor in Den Burg (AD).

Tijftjaf: 30-11, 2-12, 9-12 en 22-12 steeds 1 ex. en op 29-12 zelfs 2 exx. in de Dennen (FM en AD), op 18-12 1 ex. Oudeschild (MG) en op 7 en 17-1 een bijzonder taai ex. in de Molendwarsstraat in Den Burg (DS).

Baardmannetje: 20-11 ♂ en ♀ ex. Horspolders (W.Hirschi).

Frater: werd veel gezien, in Waagejot 25-30 exx. (AD&SD en RW), De Slufter tenn. 25 exx. (LD) en De Schorren op 26-1 maar liefst 120 exx. en op 3 en 29-12 nog 90 exx. (HH), 20-1 ong. 50 exx. overvliegend Rozendijk (FM).

Barnsijs: 13-12 1 ex. Nattevlak (LD), 29-12 3 exx. bij De en 2 exx. Waalenburgerdijk (AD) en in jan. enkele keren gehoord bij De Koog (AD). Alle waarnemingen betreffen de normale delijke vorm.

IJgors: 13-1 ong. 30 exx. (!) Polder Wassenaar (H.Wuis) 11 exx. naar Z over de Hors (PW).

Sneeuwgorst: in jan. max. ong. 25 exx. op 13-1 Nieuwe Sch (FM&RW).

Rietgors: 7-1 1 ex. W'slag en 10 ex. J. Ayeslag (FM), ook 7-1 1 ex. bij N.R.C. foeragerend op boven de sneeuw uitkijkende helmaren, op 8-1 idem en op 10-1 zelfs 2 exx. (steeds ♂♂) (AD e.a.).

De afkortingen: JD=Jan Driehuis, AD, LD en SD=Adriaan, Lio en Sytske Dijkse, WE=Wilma Eelman, MG=Marcel Groenendaal, FM=Frits Jan Maas, PP=Piet Postma, CS=Cor Smit, DS=Dick Smer, LW=Louis Witte, RW=Richard Witte en PW=Peter v.d. W.

Waarnemingen voor de volgende Skor s.v.p. inleveren tot 25 maart. Adriaan Dijkse

VAN DE PENNINGMEESTER

Een globaal overzicht van de financiën in 1984.

saldo	f 515,19	huur/excursies	f 44,20
rente	f 4,81	Skor	f 135,00
kontributie	f 915,00	porto	f 100,50
		diversen	f 108,80
		saldo kas	f 72,76
		saldo bank	f 973,74

f1435,00

f1435,00

Nog 4 mensen hebben niet betaald over 1984. Willen zij dat alsnog even doen? Uiteraard verwacht ik ook de kontributie over '85 binnenkort op de rekening: Rabo 3625 69 495 tnv VWG Texel, Warmoesstr. 69, 1791 CP DEN BURG. Postgiro 87548 tnv Rabo-Den Burg. Het bedrag is nog steeds f15,00 voor leden en f5,00 voor gezinsleden (zonder Skor). Mochten er mensen gaan verhuizen of onverhoopt hun lidmaatschap op willen zeggen, laten ze dat dan even kenbaar maken aan secretaris Dick Schermer. Zo blijft de administratie compleet!

Hans Witte

BESTUUR

Voorzitter: Henk Hin, Loodesingel 1, 1792 BG OUDESCHILD
(02220-5264)

Secretaris: Dick Schermer, Molendwarestraat 2, 1791 DN
DEN BURG (02220-4239)

Penningmeester: Hans Witte, Warmoesstraat 69, 1791 CP
DEN BURG (g.t.)

Redactie: Sytske Dijkse, Duinroosstraat 20, 1796 BJ
DE KOOG (02228-676)

Waarnemingssecretaris: Adriaan Dijkse, adres en tel
zie hierboven.

PLAATJES EN COPY

De illustraties werden getekend door Fritsjan Maas (3,5,21)
Giel Witte (17,18,19), Peter v.d. Wolf (6) en Sytske Dijkse (11)
Copy voor de volgende Skor graag vóór 1 april (geen grap!)
naar Sytske sturen. Adriaan wil de waarnemingen graag op 25
maart in zijn bezit hebben i.v.m. uitwerkingstijd.